

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 528/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti maloletých sťažovateľov [REDACTED], a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED], zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 25P/69/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav

1. Dňa 11. septembra 2025 bola ústavnému súdu doručená ústavná sťažnosť maloletých sťažovateľov (nezastúpených zákonným zástupcom), ktorý namietajú postup sudkyne JUDr. Dominiky Vittekovej, PhD., v konaní o úprave styku s maloletými deťmi po rozvoze rodičov vedenom na okresnom súde pod sp. zn. sp. zn. 27P/284/2024. Namietajú porušenie práva dieťaťa vyjadriť svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, a povinnosť súdu tento názor zohľadniť podľa veku a rozumovej vyspelosti [§ 43 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“)], práva dieťaťa, aby bolo vypočuté v konaní, ktoré sa ho týka, a povinnosti orgánov verejnej moci vytvoriť podmienky na slobodné a bezpečné vyjadrenie názoru bez nátlaku alebo manipulácie (§ 43 ods. 2 zákona o rodine), porušenie povinnosti rodiča chrániť zdravie dieťaťa a rešpektovať jeho dôstojnosť v spojení so zákazom používania trestov a psychického násillia (§ 28 ods. 2 zákona o rodine), porušenie zákazu nútenia dieťaťa k úkonom alebo konaniu, ktoré by mohlo byť v rozpore s jeho záujmom alebo by mohlo ohroziť jeho zdravie (§ 31 ods. 2 zákona o rodine), porušenie čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa vo všetkých opatreniach sledovať najlepší záujem dieťaťa, práva dieťaťa slobodne vyjadriť svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, a právo na to, aby bol tento názor primerane zohľadnený podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, práva na ochranu pred akýmkoľvek fyzickým alebo psychickým násillím, zneužívaním alebo

zanedbávaním podľa čl. 19 Dohovoru o právach dieťaťa, porušenie povinnosti súdu chrániť slabšiu stranu v konaní, najmä maloleté dieťa a konať v jeho najlepšom záujme podľa § 2 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, a porušenie povinnosti sudcu podľa § 30 ods. 1 písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by mohlo vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti.

2. Sťažovatelia požadujú prešetrenie postupu sudkyne JUDr. Dominiky Vittekovej, PhD., zabezpečenie toho, aby boli v ďalšom priebehu konania zohľadnené všetky dôkazy vrátane lekárskeho správ, výpovedí a nahrávok, rešpektovanie ich názorov, zabezpečenie psychologickej ochrany počas konania (prítomnosťou psychológa alebo opatrovníka), zastavenie povinných návštev zariadení, zavedenie možnosti bezpečne a anonymne nahlasovať porušenia zákona, vyšetrenie správania zamestnancov príslušných zariadení (napríklad Centra pre deti a rodinu Sabinov), povolenie zmeny školy pre sťažovateľku [REDAKOVANÉ] (aby sa vyhla kontaktu s matkou) a zabezpečenie prítomnosti ombudsmana pri vypočúvaní.

3. Uznesením č. k. II. ÚS 528/2025-6 z 24. septembra 2025 ústavný súd ustanovil maloletým sťažovateľom za kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov (ďalej len „úrad“).

4. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že maloletí sťažovatelia sú účastníkmi konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 25P/69/2024, kde je zákonnou sudkyňou JUDr. Dominika Vitteková, PhD. Ide o konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

5. Na výzvu ústavného súdu sa ustanovený kolízny opatrovník k podanej ústavnej sťažnosti vyjadril listom doručeným ústavnému súdu 14. októbra 2025 a z tohto vyjadrenia vyplýva tento skutkový stav:

6. Vec maloletých sťažovateľov eviduje úrad od 26. marca 2024 z dôvodu návrhu otca maloletých sťažovateľov na rozvod manželstva. Toho dňa sa na úrad dostavila matka sťažovateľov. Uviedla, že problémy v manželstve začali, keď si manžel našiel priateľku (cca v novembri 2022). Fungovali tak, že manžel chodil v dvojtýždňových intervaloch do Českej republiky a starostlivosť o deti a domácnosť bola na nej. Takto fungovali až do 15. marca 2024, keď ju mal manžel fyzicky napadnúť tak, že ju mal dusiť vankúšom. Po tomto incidente matka opustila spoločnú domácnosť a odišla bývať k rodičom. Vo vzťahu k deťom spísali rodičovskú dohodu, kde sa dohodli na striedavej osobnej starostlivosti.

7. Dňa 18. apríla 2024 podal otec maloletých návrh na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým sťažovateľom a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Matka maloletých si podľa otca vymýšľa, má problém s nadužívaním liekov na depresiu a podľa jeho slov sa snažila fyzicky napadnúť maloletých sťažovateľov. Tvrdil, že počas jeho neprítomnosti ich matka nechávala samých a nezabezpečovala im ani jedlo, preto nepovažoval za vhodné, aby zabezpečovala starostlivosť. Obaja rodičia súhlasili so spoluprácou s referátom poradensko-psychologických služieb na úrade, neskôr na odporúčanie súdu aj s akreditovaným subjektom OZ Familian, kde sa mali nastaviť podmienky realizácie styku. Rodičia tiež navštevovali psychologickú poradňu pri PhDr. Márii Jancurovej.

8. Sťažovatelia boli prvýkrát vypočutí zákonnou sudkyňou 7. mája 2024 za prítomnosti psychológa a kolízneho opatrovníka. Nepriali si, aby boli výpovede zverejnené rodičom. Následne bolo 20. septembra 2024 nariadené vo veci znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie.

9. Na návrh matky 10. októbra 2024 súd vydal uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, podľa ktorého je matka oprávnená stretávať sa s maloletými sťažovateľmi v rozsahu zrealizovaných asistovaných stretnutí každú stredu v čase od 14.00 od do 16.30 h za asistencie odborného pracovníka Centra pre deti a rodiny Sabinov a v priestoroch tohto centra a na miestach určených týmto centrom vždy za asistencie určeného odborného pracovníka, pričom otec je povinný deti na styk riadne pripraviť a v určený čas ich odovzdať určenému pracovníkovi tohto centra a po ukončení styku ich prevziať.

10. Neskôr, s ohľadom na opätovné vyhrotenie situácie, kolízny opatrovník navrhol súdu, aby do konania vo veci starostlivosti o maloletých sťažovateľov prizval komisára pre deti a Okresnú prokuratúru Prešov.

11. Dňa 23. apríla 2025 bol úradu doručený návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia o nahradenie súhlasu matky s prestupom maloletých detí do inej základnej školy, pretože tam pracuje ich matka. Návrh okresný súd zamietol a krajský súd rozhodnutie potvrdil.

12. Dňa 7. mája 2025 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom matka navrhla, aby súd neodkladným opatrením zveril deti dočasne do náhradnej ústavnej starostlivosti na dobu určenú súdom a následne do osobnej starostlivosti matky.

13. Uznesením okresného súdu sp. zn. 27P/284/2024 (túto spisovú značku uviedli sťažovatelia v ústavnej sťažnosti, pozn.) zo 14. mája 2025 bolo rodičom maloletých sťažovateľov právoplatne uložené výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na účely zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi, posilnenia rodičovských zručností a kompetencií a vzájomného pochopenia rodičovskej role druhého rodiča v živote maloletých detí. Obe strany sa vzdali práva podať odvolanie, a preto rozhodnutie nadobudlo 27. mája 2025 právoplatnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľov

14. Sťažovatelia uvádzajú, že postup sudkyne považujú za nezákonný, neetický a pre ich zdravie a psychickú pohodu nebezpečný. Tvrdia, že ich matka dlhodobo psychicky týrala (aj fyzicky), vyhrážala sa im. Sudkyňa nariadila stretnutia v rôznych zariadeniach, kde ich podľa ich tvrdení manipulovali. Sudkyňa nerešpektuje ich jasné vyjadrenia, že si neželajú žiť s matkou a chcú zostať s otcom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľov obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. V prvom rade bolo potrebné vyhodnotiť, aký postup sťažovatelia namietajú, pretože síce uvádzajú, že má ísť o postup sudkyne JUDr. Dominiky Vittekovej, PhD., avšak zároveň uvádzajú, že má ísť o konanie vedené pod sp. zn. 27P/284/2024. Táto spisová značka ale patrí konaniu o uloženie výchovného opatrenia rodičom sťažovateľov, pričom z textu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že ich námietky nesmerujú proti tomuto konaniu, ale proti konaniu vedenému pod sp. zn. 25P/69/2024 (čo je konanie vedené menovanou sudkyňou, v ktorom sa rozhoduje o úprave styku rodičov s maloletými sťažovateľmi).

17. Ústavný súd poukazuje na aktuálnu judikatúru ústavného súdu a v nej obsiahnuté všeobecné východiská týkajúce sa právomoci ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Táto predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci podieľajúcich sa na ochrane ústavnosti. Meritórny prieskum v konaní o ústavnej sťažnosti z hľadiska požiadaviek na výklad a použitie tzv. podústavného práva bude možné realizovať až vtedy, ak všeobecné súdy uskutočnia úplné právne posúdenie veci zahrňujúce tiež vysporiadanie sa so sťažovateľovou uplatnenou argumentáciou [rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 4093/17 (63/2018 USn.)]. Z uvedeného vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavnej sťažnosti predstavuje finálny prostriedok nápravy v sústave štátnych orgánov v rámci nevyhnutného článku reťazca subsidiarity (IV. ÚS 640/2022).

18. Konanie vedené sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou, PhD., dosiaľ nie je skončené. S ohľadom na námietky sťažovateľov je zároveň potrebné konštatovať, že zásah zo strany ústavného súdu je nateraz predčasný. Pretože vo veci nebolo dosiaľ rozhodnuté (ani na prvom stupni), sú predčasné akékoľvek závery o tom, či je postup sudkyne správny, alebo nie. Rozsudok okresného súdu môže byť (za predpokladu, že niektorá zo strán podá odvolanie) podrobený prieskumu zo strany krajského súdu, pričom právomoc krajského súdu predchádza právomoci ústavného súdu. Ústavnú sťažnosť bolo preto nevyhnutné odmietnuť pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu